Palveluosasto / Markkinayksikkö

6.11.2017

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HE 132/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maksupalvelulain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä vastinetta valiokunnalle esitetyistä lausunnoista. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa valiokunnalle toimitettujen kirjallisten asiantuntijalausuntojen johdosta kunnioittavasti seuraavaa:

Teleyrityspoikkeuksen euromääräiset rajat

Ehdotetun lain 3 §:ssä ja sen perusteluissa käytetään maksupalveludirektiivin mukaista ilmaisua ”käyttäjä” teleyrityspoikkeuksen euromääräisiä rajoja määriteltäessä. Ficom ry:n näkemys on, että teleyritysten osalta säännöksessä tarkoitetut rajat ovat käytännössä liittymäkohtaisia eikä käyttäjäkohtaisia. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että tämä saattaa olla ilmeinen tulkinta tapauksissa, joissa yksi henkilö käyttää saman teleyrityksen useita eri liittymiä. Ministeriö toteaa kuitenkin, että koska kyseessä on täysharmonisoiva direktiivi, säännöksen tulkinta on syytä jättää viime kädessä toimivaltaisen viranomaisen eli Finanssivalvonnan ratkaistavaksi.

Ficom ry kertoo lausunnossaan, että alustavissa maksupalvelulakia koskevissa tulkintakeskusteluissa tulkintakysymykseksi on muodostunut teleyrityspoikkeuksen tulkinta, joka vaikuttaa maksupalveludirektiivissä säädettyyn velvollisuuteen käyttää vahvaa sähköistä tunnistamista maksutapahtumien yhteydessä. Ficom ry:n tulkinta merkitsisi ilmeisesti sitä, että rajaarvo siihen, milloin maksutoimeksianto voitaisiin tehdä ilman maksupalveludirektiivin edellyttämää vahvaa tunnistamista, olisi jonkun verran suurempi silloin, kun maksu peritään telelaskulla, verrattuna muilla maksuvälineillä maksamiseen. Koska kyseessä on täysharmonisoiva direktiivi, säännöksen tulkinta on jätettävä toimivaltaisille viranomaisille. On kuitenkin todettava, että vahvan tunnistamisen vaatimus saattaa olla hankala toteuttaa lisämaksullisissa puhepalveluissa. Mobiilivarmenne on operaattoreille ensisijainen tapa hoitaa vahva tunnistaminen, joskin toteutukseltaan ja turvatasoltaan myös kevyemmät menetelmät voivat tulla myös kyseeseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Vaikutukset vahvaan sähköiseen tunnistamiseen

Hallituksen esityksessä on käsitelty maksupalvelulainsäädännön ja kansallisen vahvaa sähköistä tunnistamista koskevan tunnistuslain yhteensovittamista silloin, kun samoihin tunnistusvälineisiin sovelletaan molempia lainsäädäntöjä. Myös Viestintävirasto on lausunnossaan käsitellyt kahden lainsäädännön yhteensovittamiskysymyksiä liittyen kansalliseen luottamusverkostosääntelyyn sekä tunnistusmenetelmän luotettavuusvaatimuksiin. Mahdollisessa ristiriitatilanteessa sovelletaan ensisijaisesti maksupalvelulainsäädäntöä, sillä täysharmonisoivaan direktiiviin perustuva maksupalvelulain sääntely on ensisijaista kansalliseen luottamusverkostosääntelyyn nähden, jos vaatimukset ovat ristiriidassa.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on kiinnittänyt huomiota sääntelyiden eroihin liittyen kuluttajan vastuuseen esimerkiksi tunnistuslaissa säädetyn tunnistusvälineen oikeudettoman käytön tilanteissa sekä toisaalta maksupalvelulain 62 ja 53 §:n sääntelemissä tilanteissa, jotka koskevat maksuvälineestä huolehtimista sekä maksupalvelun käyttäjän vastuuta maksuvälineen oikeudettomasta käytöstä. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että sääntelyssä on eroja ja erot johtuvat erilaisesta sääntelykohteesta sekä siitä, että toimintaympäristö on erilainen. Asiassa on huomioitava, että tunnistuslain mukaisen tunnistusvälineen haltija voi tehdä sähköisesti välineellä useita muunkinlaisia oikeustoimia kuin maksamiseen liittyviä, ja tämä vaikuttaa tunnistuslain mukaisen tunnistusvälineen haltijan vastuuseen.

Yksi keskeinen vahvan sähköisen tunnistusmenetelmän luotettavuustekijä on tunnistuslain 23 §:stä ilmenevä vaatimus siitä, että tunnistusvälineen haltija ei saa luovuttaa tunnistusvälinettä toisen käyttöön. Tältä osin liikenne- ja viestintäministeriö viittaa hallituksen esityksen 38 a §:ää koskeviin yksityiskohtaisiin perusteluihin (s. 38-39), joiden mukaan maksupalvelulain mukaisessa maksutoimeksiantopalvelun käytössä, johon liittyy maksutoimeksiantopalvelun tarjoajan velvollisuus suojata maksupalvelun käyttäjän henkilökohtaisia turvatunnuksia ja pidättäytyä tallentamasta niitä, ei ole kysymys sellaisesta tunnistusvälineen toiselle luovuttamisesta tai muusta menettelystä, jota tarkoitetaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain 27 §:n 1 momentissa. Sanotulla on merkitystä, jos maksutiliä pitävän palveluntarjoajan asiakkaalleen tarjoamaa tunnistamismenetelmää käytetään myös tunnistuslain mukaisena tunnistusvälineenä muihin palveluihin.

Kuluttajaliitto katsoo lausunnossaan, että liikenne- ja viestintäministeriön tulisi selvittää mahdollisuudet tunnistuslain 23 §:n 2 momentin muuttamiseksi siten, että vammaisille mahdollistetaan henkilökohtaisen avustajan käyttäminen verkkopankkiasioinnissa sekä tekemään asian vaatimat säädösmuutosesitykset.

Liikenne- ja viestintäministeriö on jo ryhtynyt selvittämään asiaa. Ministeriö katsoo, että eri käyttäjien tarpeita vastaavien vahvojen sähköisten tunnistusvälineiden saatavuus ja käytettävyys ovat keskeinen edellytys digitaalisten palveluiden edistämiselle ja uusien liiketoimintamallien kehittymiselle. Ministeriössä on syksyllä 2017 käynnistetty vahvojen sähköisten tunnistus-

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

välineiden käytettävyyttä ja saatavuutta koskeva selvitys, jonka tavoitteena on tuottaa tilannekuva erityisryhmien (kuten näkövammaisten, kognitiivisia tai motorisia haasteita omaavien tai ikääntyneiden henkilöiden), mahdollisuuksista käyttää sähköisiä tunnistusvälineitä. Selvityksessä tullaan myös pohtimaan mahdollisia ratkaisuja käytettävyysongelmiin. Kuluttajaliiton lausunnossa nostetaan esiin tarve mahdollistaa vammaiselle henkilölle henkilökohtaisen avustajan käyttäminen verkkopankkiasioinnissa. Ministeriö katsoo, että käytettävyyttä tulisi tarkastella vielä laajemmin erityisryhmien mahdollisuutena käyttää erilaisia vahvoja sähköisiä tunnistusvälineitä ja muussakin digitaalisessa asioinnissa kuin verkkopankkiasioinnissa.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi